

Länsstyrelsen i Gotlands län
Sebastian Bolander
sebastian.bolander@lansstyrelsen.se

Remiss naturreservat Siglajvs

Ert dnr 511-3400-13

Siglajvs har betydande naturvärden och bildande av naturreservat är väl befogat. Vi tycker att förslaget till beslut samt skötselplan är bra, utom på en punkt.

Vi vill lyfta frågan om bete av området. Det är ingen tvekan om att historiskt sett har praktiskt taget alla utmarker betats, och naturen har påverkats av detta. När betet upphör sker förändringar. Många gånger uppfattar vi dessa förändringar som positiva. Antalet arter ökar och orkidérikedomen kan bli spektakulär. Så småningom växer landskapet igen, det blir mer av buskar och träd, marken blir mer skuggad och artantalet minskar. Beroende av de naturgivna förutsättningarna sker det mer eller mindre fort.

I förslaget till naturreservatet Bälsalvret (Ingrid Thomasson) förs en nyanserad diskussion runt bete (sidan 20-21 i skötselplanen). En sådan diskussion saknar vi i skötselplanen för Siglajvs. I stycket om Naturmiljön i skötselplanen står det: "För att hindra den pågående igenväxningen av skogen och de öppna naturmiljöerna behöver reservatet betas. Rikkärr och fuktängar ska betas på sensommaren för att undvika utarmning av dessa miljöers flora." I stycket om bete och stängsling står det: "För att hålla tillbaka den pågående igenväxningen i reservatet behöver i stort sett hela området betas. I rikkärr och fuktängar ska bete endast ske under sensommaren för att undvika utarmning av miljöernas flora." Det är alldeles för för enkelt att skriva så.

Vi har under åren upplevt flera misslyckade betesinsatser i naturskyddade områden. Fel typ av betesdjur vid fel tidpunkt och fel betestryck har ruinerat de naturvärden man avsåg att gynna. Då är det bättre att avstå från bete. De raser av betesdjur man hade förr, som var anpassade till gotländska utmarker, är numera svåra att finna. De ekonomiska förutsättningarna är annorlunda nu och djurskyddsspekterna likaså. Russ, gutefår och gotlandsfår är de enda kvarvarande raserna, anpassade för denna typ av betesdrift. På nötdjurssidan är det svårt eller omöjligt att hitta några bra alternativ.

Förr lade man troligtvis ner mycket möda på manuella röjningar av sly som betesdjuren inte höll nere, ex slån och hagtorn. Att genom högt betestryck få bort slyet riskerar att skada den markväxtlighet man vill gynna. I skötselplanen nämns manuella röjningar och vi anser att det är viktigt att prioritera den åtgärden.

Vi tror det är klokt att inte samtidigt beta hela området, utan att man låter beta vissa delar och lämnar andra obetade och så kanske skifta efter 10 eller 20 år. Att beta hela området, dessutom med sent betespåsläpp, skulle kräva mycket stor tillgång på betesdjur. Då är det bättre att bara beta en avgränsad del av reservatet.

Eftersom våtmarkerna ligger insprängda i skogsmarken förefaller det mycket svårt att stängsla in dem för att ge möjlighet till annat bete där än i de omgivande skogsmarkerna. Det innebär att om man önskar sent bete i våtmarkerna, så blir det sent bete även i skogsmarkerna.

En för framtiden okänd faktor är vilken påverkan en ökande stam av rådjur kan få. Detta måste också vägas in.

Vi föreslår att man kompletterar Skötselplanen med en särskild Betesplan, där man vidareutvecklar och konkretiserar vad man avser med bete. Vilka områden ska betas, vilka raser, vilket betstryck, tid för påsläpp och betesslut, hur ordna stängsling, vatten, daglig tillsyn, eventuell betesputsning, röjningsbehov samt utvärdering av betesresultatet? Dessutom vad det finns för praktiska möjligheter att få tag på lämpliga betesdjur.

Anders Lekander, sekr.